

3.2. Bekæmpelse af momskarruseller, skærpede regler om sikkerhedsstillelse og ophævelse af opkrævningslovens § 11 a

3.2.1 Gældende ret

3.2.1.1 Momskarruseller

Skatteforvaltningen har ikke i dag værktøjer, som er direkte rettet mod bekæmpelse af momskarruseller. Skatteforvaltningen kan selvfølgelig anvende de almindelige bestemmelser i opkrævningsloven og momsloven, men det har vist sig, at disse ikke er tilstrækkelige i kampen mod svigen.

3.2.1.2 Reglerne om sikkerhedsstillelse

Opkrævningslovens § 11 indeholder i dag regler om sikkerhedsstillelse hos virksomheder, der enten anmeldes til registrering for A-skat, moms mv. (§ 11, stk. 2) eller allerede er blevet registreret herfor (§ 11, stk. 1).

I forbindelse med registreringen kan der udstedes et pålæg om sikkerhedsstillelse, såfremt en virksomhedsdeltager som ejer, direktør eller bestyrelsesmedlem er eller har været med i en eller flere andre virksomheder, der inden for de forudgående 5 år enten er gået konkurs eller er blevet konstateret insolvente, hvorved statskassen har lidt et tab, eller told- og skatteforvaltningen har fået et usikret tilgodehavende på over 50.000 kr. bestående af de tilsvarende, der opkræves efter opkrævningsloven (moms, A-skat, lønsumsafgift, AM-bidrag, punkt- og miljøafgifter samt selskabsskat).

Et pålæg om sikkerhedsstillelse skal meddeles virksomheden senest 14 hverdage efter registreringsanmeldelsen. Stilles sikkerhed ikke, nægtes virksomheden registrering, hvorefter videre drift vil være strafbar efter opkrævningslovens § 17, stk. 3.

Allerede registrerede (»igangværende«) virksomheder kan også pålægges at stille sikkerhed, såfremt virksomheden 4 gange inden for de seneste 12 afregningsperioder har betalt tilsvarende omfattet af opkrævningsloven for sent, og virksomheden enten er i restance med mere end 25.000 kr. og ikke foretager indbetaling senest 10 hverdage efter modtagelsen af en rykker, eller virksomheden har indgivet selvangivelsen for sent. Der kan ligeledes kræves sikkerhedsstillelse, såfremt virksomhedens kapitalgrundlag, herunder indskudskapitalen i selskaber, er trukket ud.

En svaghed ved reglen i § 11, stk. 1, om sikkerhedsstillelse for igangværende virksomheder er, at den ikke har nogen sanktionsmulighed, såfremt et pålæg om sikkerhedsstillelse ikke efterleves. Med andre ord

kan virksomheder således ignorere pålægget om sikkerhedsstillelse.

Det gælder også en missing trader, der som følge af flere forsinkede eller manglende betalinger og en aktuel restance måske har »sparet sammen« til et pålæg om sikkerhedsstillelse, eller som oven i købet kan tænkes bevidst at have fjernet indskudskapitalen i f.eks. det anpartsselskab, hvori virksomheden drives, hvilket kan være en konkursforberedende manøvre for at sikre, at der ikke tilfalder kreditorerne nogen som helst aktiver.

Momslovens § 62, stk. 1, giver adgang til at pålægge virksomheder, der efter § 11, stk. 1, kan pålægges at stille sikkerhed, at anvende en forkortet afregningsperiode for moms, men det er kun som et alternativ til et pålæg om sikkerhedsstillelse. Bestemmelsen i § 11, stk. 1, er således i dag et ineffektivt restanceforebyggende middel på grund af den manglende sanktionsmulighed ved manglende efterlevelse af pålæg om sikkerhedsstillelse. Alternativet om forkortet afregningsperiode har i praksis kun ringe effekt sammenlignet med et krav om sikkerhedsstillelse, især hvis virksomheden i forvejen har måneden som afgiftsperiode, idet der med et pålæg om forkortet afregningsperiode alene skæres 10 dage af kredittiden. Navnlige over for en missing trader vil bestemmelsen således ikke have nogen større effekt.

En anden svaghed ved opkrævningslovens § 11 findes i stk. 2 og vedrører personkredsen i forbindelse med registrering og sikkerhedsstillelse. Der stilles i dag krav om sikkerhedsstillelse ved registrering af en virksomhed, såfremt en nærmere beskrevet personkreds er skyld i, at told- og skatteforvaltningen har et ikke fuldt sikret tilgodehavende, eller staten er blevet påført et samlet tab på mere end 50.000 kr. bestående af de tilsvarende, der opkræves efter opkrævningsloven. I mange tilfælde sniger personer, der har til hensigt at foretage momsunddragelse – f.eks. i en momskarrusel – sig uden om et sådant pålæg om sikkerhedsstillelse ved anvendelsen af stråmænd. Bestemmelsen tager således ikke i tilstrækkeligt omfang højde for anvendelsen af disse. Typisk vil der blive anvendt stråmænd, som ikke er nærtstående til personen, eller personen undgår et krav om sikkerhedsstillelse ved at købe et allerede registreret selskab mv.

Efter den gældende § 11, stk. 2, nr. 2, kan der gives pålæg om sikkerhedsstillelse ved registrering af virksomhed, såfremt den person, der med sin deltagelse i en eller flere andre virksomheder har været med til at påføre staten et tab eller usikret tilgodehavende på over 50.000 kr., reelt leder virksomheden – dog forudsat, at personen tillige er knyttet til ejeren på den i ak-